

Lad ikke de sociale problemer drukne i et spørgsmål om etnicitet

- interview med Kim Rydahl, gadeplanskoordinator, Københavns Kommune

Den 8. juni afholdt Socialt Udviklingscenter SUS en temaeftersmiddag på Københavns Rådhus om hjemløshed blandt socialt udsatte grønlandere. I panelet sad blandt andre gadeplanskoordinator Kim Rydahl fra Københavns Kommune. Siden 2001 har Københavns Kommune haft opsøgende arbejde på gadeplan med fokus på byens udsatte borgere, de startede få, men i dag er de mere end 40 medarbejdere fordelt på forskellige indsatsområder såsom sundhedsteamet, psykoseteamet, en gruppe fra Mændenes Hjem i Istedgade og et team fra Forchammersvej. Kim Rydahl er koordinator for de lokale centres samt rådgivningscentrenes opsøgende indsats – i alt tæt på 30 medarbejdere. Ifølge Kim Rydahl, som har været med næsten helt fra starten, er der sket en stor udvikling på området gennem de seneste år.

Af Katrine Andersen Ohrt

Temadagens fokus var på problematikken omkring hjemløshed blandt gruppen af udsatte grønlandere. Tidligere på dagen havde forfatterne til rapporten "Små skridt – store forandringer. En undersøgelse af hjemløshed blandt gruppen af grønlandere i København" præsenteret anbefalinger til, hvorledes Københavns Kommune kan imødekomme gruppen af socialt udsatte grønlandere. Anbefalingerne går påPaneldiskussionen tog dermed udgangspunkt i nogle af de pointer og modeller, som rapporten foreslår, og den diskussion fik Kim Rydahl sat godt gang i med sin kritiske tilgang. Efterfølgende har Kim Rydahl uddybet sine indvendinger og holdninger til arbejdet med den socialt udsatte gruppe grønlandere, som rapportens løsningsmodeller lægger vægt på.

"Det bliver sgu så særligt". Det at være udsat kan ikke rummes i en kulturel konflikt, siger Kim Rydahl. Det at være udsat er i sig selv en kulturel barriere, uanset om man er grønlander eller af dansk oprindelse.

"Det bliver først rigtig problematisk at være udsat og grønlander, hvis man ikke ser dem i sammenhæng med den verden de indgår i, og kun ser kulturen - det at være grønlander", og Kim Rydahl forsætter; *"Måske er det, de er rejst fra faktisk den grønlandske kultur. Der passede de måske ikke ind".* Derfor er det væsentlig, at have fokus på det at være hjemløs og udsat, fremfor at tilpasse et særligt tilbud til den enkelte, alene på baggrund af vedkommendes etnicitet.

Det at have et særligt fokus på grønlandere og skabe særlige tilbud til dem, kan være med til at fjerne fokus fra den egentlig problemstilling, hvilket er Kim Rydahls primære anke til projekter af den type, der udelukkende henvender sig til grønlandere. *"Det, som er den reelle problemstilling, er nemlig det at være hjemløs og eksempelvis misbruger. For problemet er ikke at være grønlander, tilbuddene skal rettes mod at hjælpe den udsatte borger til et værdigt liv",* fortæller Kim Rydahl.

En af de problemstillinger, som ofte bliver fremhævet, og som er med til at skærpe de særlige indsatser overfor grønlandere, er sproget. Meget ofte er de dårlige danskundskaber en barriere for de socialt udsatte grønlandere. De har vanskeligt ved at forstå og tale dansk, hvilket i flere tilfælde medfører, at grønlanderne ikke benytter eksisterende tilbud til udsatte grupper og ikke får den sociale bistand, som de er berettiget til. Denne problemstilling erkender Kim Rydahl også, men han siger også i samme sætning, at *"selvfølgelig er sprog en faktor, men den skal ikke gøres til en ubetinget barriere for at være i det danske samfund."*

I det hele taget er det, ifølge Kim Rydahl, vanskeligt at kommunikere med udsatte grupper, også danskere og andre etniciteter. Bare det at være socialt udsat, eksempelvis hjemløs, er en kultur forskel i sig selv. Spørgsmålet er så, hvilken kulturel barriere – det at være grønlander eller det at være hjemløs - der skal være afgørende for, hvilket tilbud den sociale indsats skal lægge vægten på. Kim Rydahl uddyber; *"Og selvfølgelig*

er der behov for særlige tiltag og et særligt fokus på det at være grønlandere, og i den sammenhæng er det væsentligt at udvikle arbejdsmetoder, der kan være med til også at rumme denne gruppe udsatte". Dog ikke på en sådan måde, at grønlanderne bliver så særlige, at de ekskluderes yderligt fra deres i forvejen socialt udsatte position i samfundet, fordi de også er grønlandere, siger Kim Rydahl.

Champagnemodellen eller en flad fornemmelse!

I rapporten "Små skridt – store forandringer" er pilotprojektet "Avancementhuset" fremhævet som den løsning, Signe Boeskov og Nanna Folke Olsen anbefaler Københavns Kommune at have med i det til videre arbejde med socialt udsatte grønlandere. Kort fortalt er "Avancementhuset" inspireret af et allerede eksisterende tilbud i Stockholm, hvor husets forskellige etager stiller forskellige krav til den enkeltes trin-for-trin udvikling mod et autonomt liv med eksempelvis egen bolig og et liv uden misbrug. Huset skal være organiseret således, at den enkelte kan flytte op og ned, alt efter hvordan det går med at forvalte sine forpligtelser i forhold til at opfylde de krav den enkelte etage kræver, for at den enkelte er berettiget til at bo netop der.

Kim Rydahl var ved temamødet den 8. juni en af de få, der forholdt sig kritisk til modellen; *"Der er gode ting ved ideen – for dem der kan rumme det. Men det er langt fra alle udsatte, der ville kunne nå op på toppen og i sidste ende flytte derfra og derefter leve et "normalt" liv, hvor man er økonomisk uafhængig af staten og realistisk kan jage drømmen om villa, vovse og Volvo "* Avancementhusets indretning er en klar indikator på, at lykken og "det gode liv" findes på toppen, og for nogle kan det være den motivation, der skal til for at skubbe dem op ad i huset etager. Kim Rydahl understreger dog, at der i gruppen af udsatte grønlandere også er personer, som ikke vil kunne magte at "stige til vejrs", og derfor må finde "det gode liv" på en af de andre etager. Og det er symbolværdien i dette, som Kim Rydahl forholder sig kritisk til, og det er i den forbindelse, at han hæfter begrebet "den sociale rangstige" på et projekt som avancementhuset. *"Det signaleres, at man er mere værd på toppen. Dermed sætter et sådan tilbud rammerne for "det gode liv". For det handler jo for os alle om at være noget i forhold til det omgivende samfund. Det kan nemt blive en dårlig oplevelse og et nederlag for dem, der ikke kunne nå det gode liv på øverste etage"*, siger Kim Rydahl, der dermed prikker til diskussionen om "det gode liv", der muligvis for nogle mennesker ikke indebærer livet på toppen og et liv uden eksempelvis et misbrug eller et liv i egen bolig.

"Jeg taler også for, at man laver tilbud, hvor grønlandsk kultur er en del af projektet, men jeg ønsker ikke at stykke et tilbud sammen, hvor andre etniciteter ikke må benytte sig af projektet". Ifølge Kim Rydahl, er der også danskere, som søger de grønlandske udsatte grupper, *"skal vi adskille dem?"*, spørger Kim Rydahl. Han mener derudover, at det er problematisk, hvis vi begynder at inddеле de udsatte grupper efter etnicitet og gøre dem til noget særligt på den baggrund. Det særlige og det, der må være det primære fokus, er, at de er socialt udsatte og hjemløse, det er ikke et spørgsmål om, at man er noget særligt, fordi man er fra Grønland eller fra Irak.

Ifølge Kim Rydahl kan en konsekvens af det særlige fokus på grønlandere blive, at kun en lille gruppe medarbejdere har et særligt kendskab til gruppen af udsatte grønlandere. Dermed udelukkes grønlanderne fra hjælp fra andre professionelle, idet socialarbejderen vil tænke, *"det er en grønlander, jeg sender vedkommende videre til en kollega med særligt kendskab til grønlandere"*. Fokus for den professionelle bliver dermed etniciteten og ikke mennesket og den enkeltes sociale problemstilling, hvilket ikke er en hensigtsmæssig og inkluderende måde at tænke socialpolitik på .